

DRUŽBA, 5. razred

UČNA TEMA: Iz življenja v mestih

POTEK URE

Najmogočnejše stavbe v srednjem veku so bili gradovi.

V bližini gradov, ob bregovih rek in ob križiščih trgovskih poti, so začela nastajati srednjeveška mesta.

Ta so bila pred sovražniki zaščitena z obzidjem, s stolpi, z jarki.

Vstopili so lahko le skozi mestna vrata.

Mestni prostor je bil omejen, zato so hiše gradili tesno drugo ob drugi. Zgrajene so bile iz kamna in lesa, zato je večkrat prihajalo do požarov. Ulice so bile ozke in blatne, saj so prebivalci mesta vse svoje odpadke, tudi iz nočnih posod, metali na ulico.

In tako je lahko »ničhudegasluteč« popotnik dobil na glavo vsebino nočne posode.

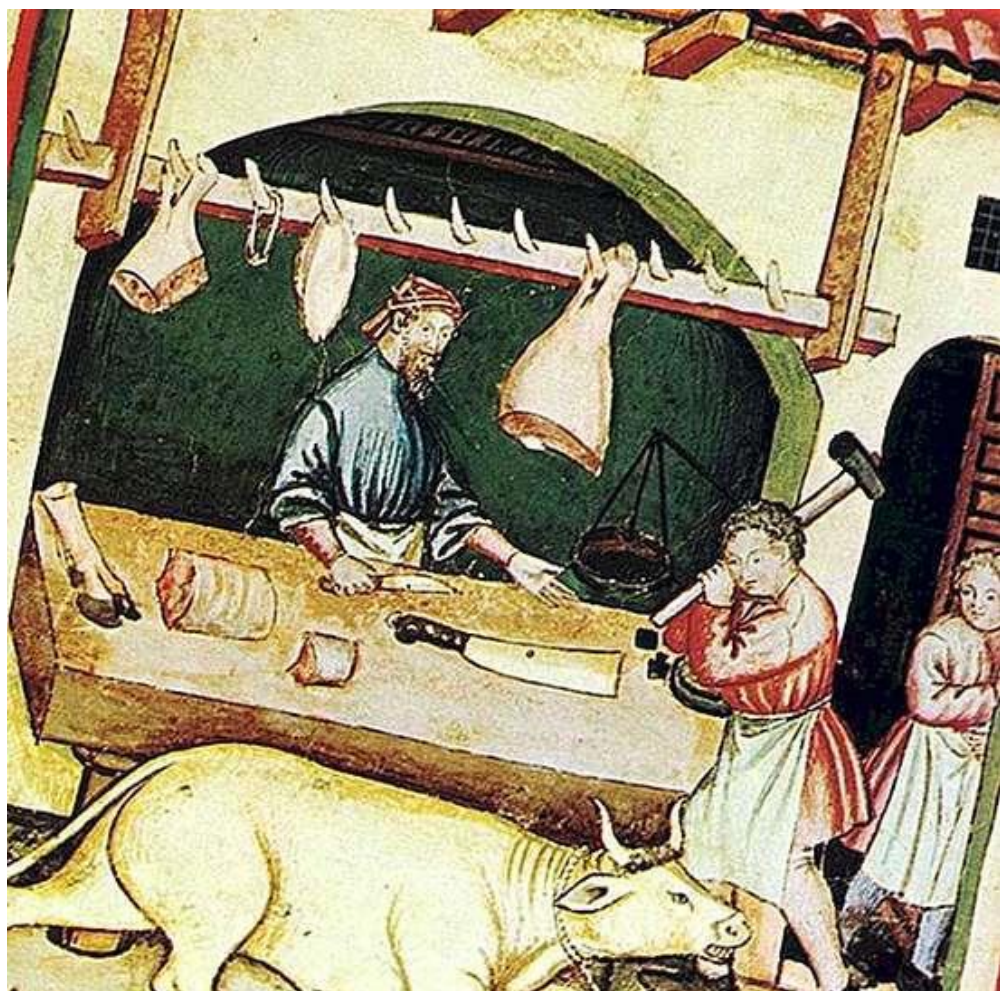
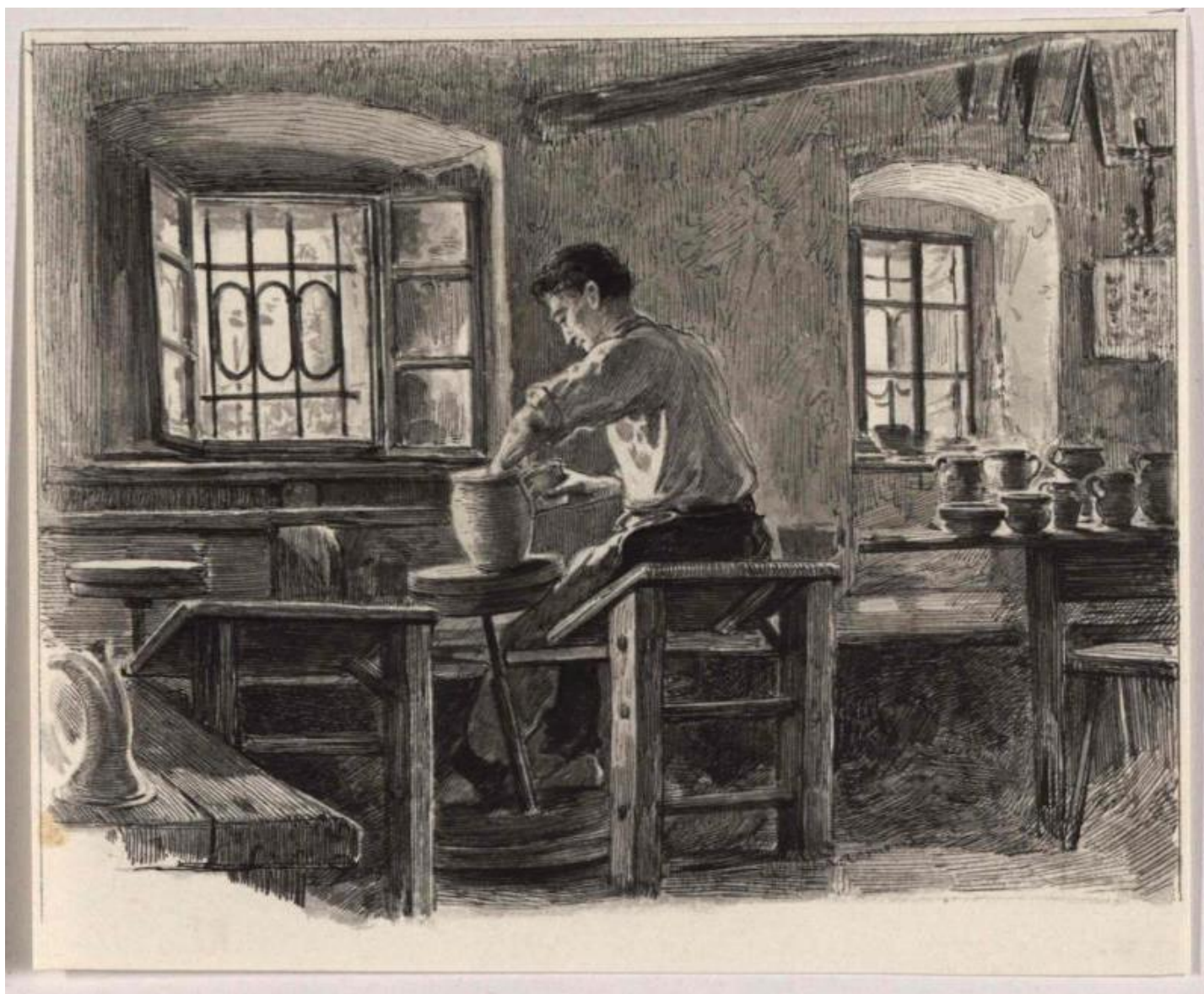

Težave srednjeveških mest:

- zelo slaba higiena (ni kanalizacije, razsvetljave),**
- nevarnost požarov,**
- nalezljive bolezni (kolera, kuga, griža),**
- smrad, nemiri ...**

Mesta so iz strahu pred širjenjem nalezljivih bolezni uvedla karantene.

V mestih so imeli pomemben položaj trgovci in obrtniki. Trgovci so zaradi zaslužka velikokrat potovali iz kraja v kraj in se udeleževali sejmov.

Delavnica o meščanski hiši. Oče je tesar, na stenah in mizi pred njim je razloženo njegovo orodje. Mati prede.

**Mesta so imela en dan v tednu določen za tržni dan.
To je bil dan, ko se je trgovalo (prodajalo in
kupovalo).**

**Veselili so se mestnih SEJMOV, saj je bilo tam kaj
videti: od potujočih zabavljачev do trgovcev, ki so na
stojnicah ponujali najrazličnejše reči.**

**Na tržni dan je bilo prepovedano nositi in
uporabljati orožje.**

**Kršitelje, ki so nosili orožje in trgovce, ki so goljufali,
so strogo kaznovali.**

**Priklenili so jih na sramotilni steber, namakali v
reko ali celo obglavili.**

**Sramotilni stebri so bili različno oblikovani.
Kršitelja so vklenili in vsak mimoidoči, ki je imel pet
minut časa, ga je lahko ozmerjal, kamenjal, pljuval,
brcal...**

Delovni dan se je začel zgodaj: od četrte do šeste zjutraj, odvisno od letnega časa. Luči so po mestu pogasili od sedme do devete zvečer. Po tej uri so zaklenili mestna vrata in od prebivalcev je oblast pričakovala, da ležejo k počitku.

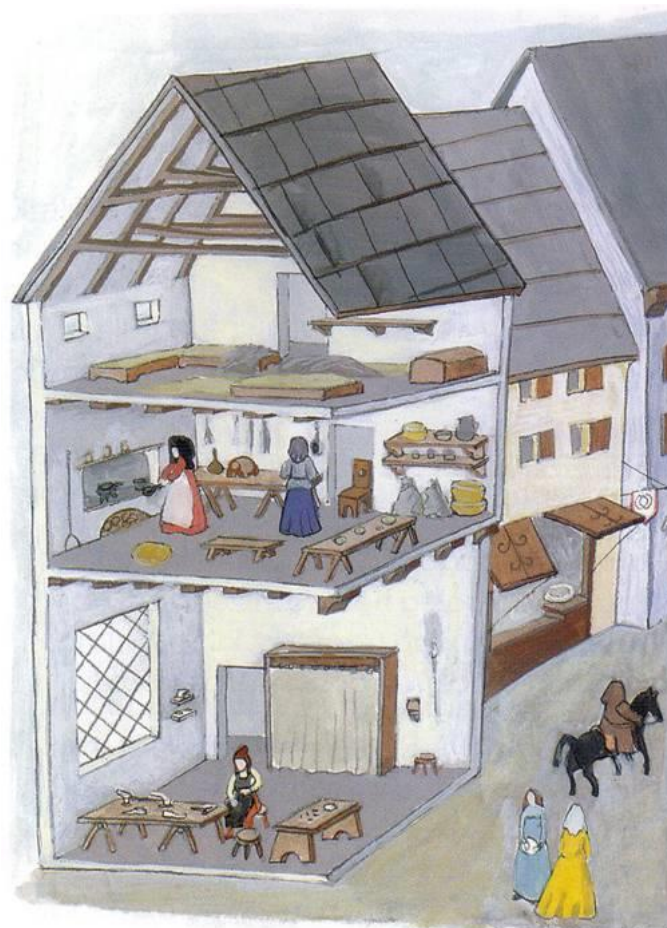
Kako pa je izgledala hiša v notranjosti?

V pritličju meščanske hiše je bila delavnica z oknom na ulico.

V prvem nadstropju so bili bivalni prostori: kuhinja z odprtim ognjiščem, lesenimi klopmi ob stenah, mizo ter stoli. V večji sobi je bila postelja in skrinja.

Otroci so spali v manjši sobi.

V drugem nadstropju je bilo skladišče, tam so spali tudi vajenci in služinčad. Prali so na dvorišču.

Velika pridobitev je bil lasten vodnjak, sicer so vodo nosili iz mestnega vodnjaka. Umivali so se na javnih kopališčih.

V zvezke odgovorimo na sledeča vprašanja...

IZ ŽIVLJENJA V MESTIH

- 1. Kdo je imel v mestih pomemben položaj?**
- 2. Kaj se je dogajalo v času tržnih dni?**
- 3. Kaj pomeni tržni mir?**
- 4. Kako so kaznovali kršitelje tržnega miru?**
- 5. Kaj so prodajali kmetje in kaj meščani?**
- 6. Koliko časa je trajal delovni dan meščanov?**
- 7. Katera huda bolezen je zahtevala veliko smrtnih žrtev in zakaj?**

Za ponovitev si pogledamo še videoposnetek.

<https://www.youtube.com/watch?v=tjH5kKUMfIE>

